

20039

De Onverwachte Gast

(The Unexpected Guest)

Een thriller in twee bedrijven

door

AGATHA CHRISTIE

Vertaling: Jan Hulsegge

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.

Tel: 072 - 5 11 24 07

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **DE ONVERWACHTE GAST** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties, Facebook en eventuele andere publicaties de volledige titel(s) en naam van de oorspronkelijke auteur: **AGATHA CHRISTIE** en vertaler **JAN HULSEGGE** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

Copyright © 1958 by Agatha Christie

Copyright © 1998 Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag veeleenvoudig en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (YouTube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Tekst- en datamining voor gebruik en training van kunstmatige intelligentie is uitdrukkelijk niet toegestaan. All rights reserved, including those for text- and datamining for AI training and similar technologies.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

De Friese Poort 106

1823 BT Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, generale repetities met publiek, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **10** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U kunt gebruik maken van de aanvraag module op www.ibva.nl. Gebruik hiervoor uw aanvraag code (tevens bewijs van aankoop tekstboekjes bij uitgever), of via de mail/aanvraagkaart. Bij vragen kunt u informeren bij I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U kunt gebruik maken van de aanvraag module op www.ibva.nl of via de mail/aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% boete worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% boete verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten.

E-mail: rechten@toneelfonds.be. Telefoon: (03)3.66.44.00.

Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

PERSONEN: (in volgorde van opkomst)

Richard Warwick

Laura Warwick

Michael Starkwedder

Miss Bennett

Jan Warwick

Mrs. Warwick

Henry Angell

Brigadier Cadwallader

Inspecteur Thomas

Julian Farrar

PLAATS VAN HANDELING:

De studeerkamer van Richard Warwick in Zuid-Wales bij het Bristol Channel.

TIJD VAN HANDELING:**EERSTE BEDRIJF**

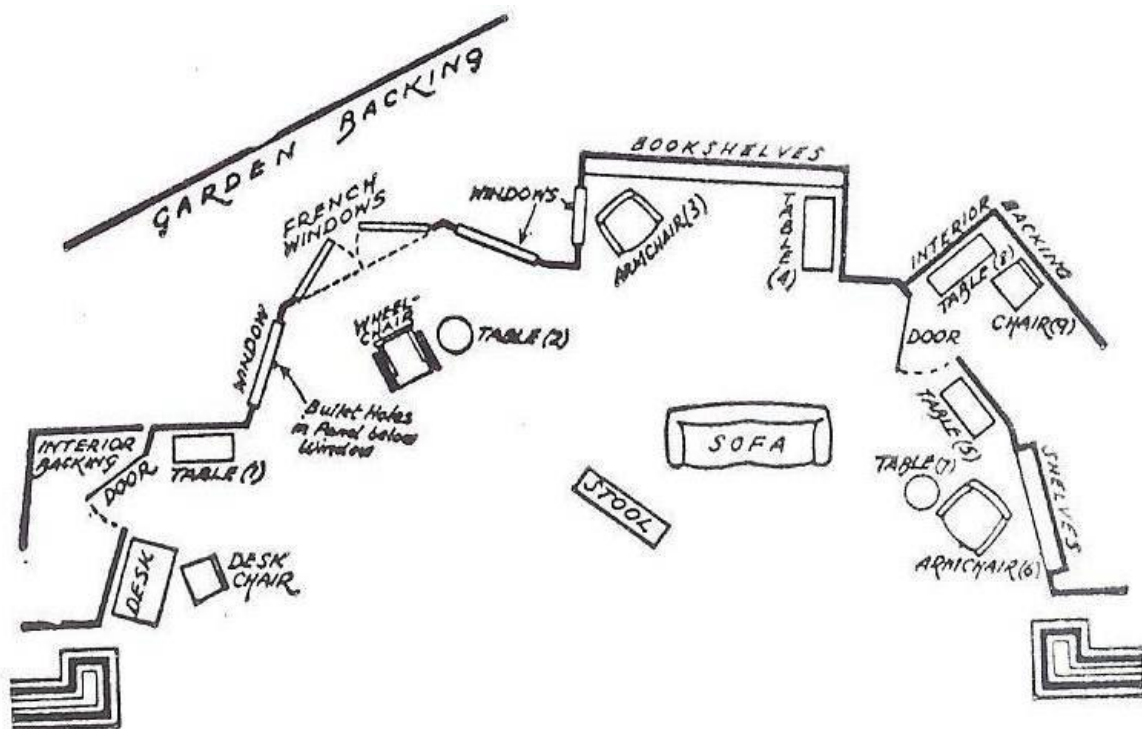
Eerste scène: half twaalf 's nachts in november.

Tweede scène: de volgende morgen om 11 uur.

TWEEDE BEDRIJF: laat in de middag dezelfde dag.

DECOR:

Links voor is een grote ingebouwde boekenkast met een kast met deuren eronder. Hierachter is de deur naar de hal. Links midden achter is een diepe nis met boeken langs de wand. Tegen de linker muur van de nis staat een tafel (4) waarop een lamp staat. In de rechter wand is een klein raam met een leunstoel ervoor. Achter rechts midden onder een hoek zijn tuindeuren. In de rechter wand is een deur die naar de slaapkamer van Richard Warwick leidt. Hiervoor staat een bureau (1). Een rolstoel staat bij het raam midden achter en links hiervan staat een kleine tafel (2) met een karaf whisky, een glas en een doos munitie. Links voor staat een leren oorstoel en er net achter een kleine tafel (7). Links midden staat een sofa en in het midden een grote bank of kruk met het rechter eind schuin naar achteren gericht. Aan de wanden hangen jachttrofeeën. (gezien de grote hoeveelheid tafels, wordt in de tekst naar de nummers van de tafels verwezen zoals die in de plattegrond staan. Deze plattegrond bevindt zich achter in het boekje. Vert.)

EERSTE BEDRIJF

Eerste Scène

(Als het doek opengaat zijn de tuindeuren gesloten, maar de gordijnen zijn aan weerszijden opengeschoven. Langs de ramen trekken slierten mist en het melancholische geluid van de misthoorn van het Bristol Channel is met regelmatige tussenpozen in de verte te horen. Richard Warwick zit met zijn gezicht naar de ramen midden achter in de rolstoel. Hij is knap en van middelbare leeftijd. Zijn houding is alsof hij in de rolstoel in slaap is gevallen. Hij heeft een deken over zijn benen. Laura Warwick staat midden achter bij de hoek van de nis. Ze is een aantrekkelijke blondine van ongeveer dertig, ze heeft een uitgaansjurkje aan met een bijpassend jasje. Het toneel blijft donker. Na een ogenblik komt een auto dichterbij en als de koplampen even het raam verlichten, doet Laura een stapje terug in de schaduw van de nis. De auto stopt, de lichten gaan uit en de deur slaat dicht. Een ogenblik later wordt door de mist het licht van een zaklantaarn zichtbaar. Starkweddert gaat op de tast langs het huis, met zijn hand over het glas en tuurt naar binnen. Hij tikt op het raam, klopt nog eens luider en probeert dan de kruk. De tuindeur gaat open en hij tuimelt naar binnen.)

STARKWEDDER: *Hallo. (hij gaat naar het midden) Is hier iemand? (in het licht van de zaklantaarn ziet hij Richard in de rolstoel zitten. Starkweddert is een actieve, geharde man van ongeveer vijfendertig, gekleed in ruw tweed met een overjas. Hij heeft een buitenkleur. Niet erg beschaafd, maar een scherp denker en een man van actie) Oh, sorry, het is die verdomde mist. Ik ben met mijn wagen in een sloot gereden. Ik heb geen flauw idee waar ik ben. Oh, en ik heb de deur open laten staan. Sorry. (hij gaat naar de tuindeuren, doet de deur dicht en trekt het gordijn dicht) Ik moet ergens van de hoofdweg zijn geraakt en ik heb wel een uur of langer over die stomme kronkelweggetjes gereden. (hij kijkt naar Richard) Slaapt u? (hij schijnt met zijn lamp op het gezicht van Richard en stopt als hij merkt dat hij niet heeft bewogen. Hij buigt zich over hem en raakt hem aan om hem te wekken, maar het lichaam van Richard zakt plotseling in elkaar in de rolstoel) Goeie genade! (hij schijnt naar rechts en vindt het lichtknopje. Hij draait het bureaulicht aan. Hij legt zijn lantaarn op het bureau en loopt al kijkend naar Richard om hem heen. Dan ziet hij de knop*

bij de linker deur, gaat erheen en doet daarmee de lichten boven de tafel in de nis en de tafel bij de deur links aan. Als hij een stap in de richting van Richard zet, ziet hij Laura. Laura heeft zich niet bewogen. Ze staat met haar armen langs haar lichaam; ze spreekt niet en maakt de indruk dat ze zelfs probeert om niet te ademen. Er is een ogenblik stilte terwijl ze naar elkaar kijken) Hij is – dood!

LAURA: *(uitdrukkelingsloos)* Ja.

STARKWEDDER: Wist u dat?

LAURA: Ja.

STARKWEDDER: Hij is doodgeschoten. Door zijn hoofd. Wie....?
(Laura tilt langzaam haar hand op vanuit de plooien van haar jurk, waar hij was verborgen. Ze heeft een revolver in de hand. Starkwedder haalt scherp adem, gaat naar haar toe en pakt het wapen) Hebt u hem doodgeschoten?

LAURA: Ja. *(Starkwedder legt de revolver op de tafel bij de rolstoel, dan kijkt hij naar Richard en daarna kijkt hij onzeker de kamer rond. Er is een moment stilte) Daar is de telefoon. (ze knikt naar het bureau)*

STARKWEDDER: *(geschrokken)* Telefoon?

LAURA: *(afwezig)* Als u de politie wilt bellen.

STARKWEDDER: *(kijkt haar onderzoekend aan)* Een paar minuten meer of minder zal wel geen verschil maken. Ze zullen het moeilijk genoeg hebben om door die mist hier te komen. Ik zou wel iets meer willen weten.... *(hij stopt en kijkt naar het lijk)* Wie is het?

LAURA: Mijn echtgenoot. *(ze stopt)* Hij heet Richard Warwick. Ik ben Laura Warwick.

STARKWEDDER: Juist. Zou u.... niet gaan zitten? *(Laura gaat langzaam en onzeker naar voren naar het rechter eind van de sofa)* Kan ik een... borrel voor u maken, of zo? Het moet een geweldige schok zijn geweest.

LAURA: *(ironisch)* Mijn echtgenoot doodschieten?

STARKWEDDER: *(hervindt zijn zelfvertrouwen en zegt droogjes)* Dat zou ik me toch kunnen voorstellen. Of was het maar een geintje?

LAURA: *(ondoorgroendelijk)* Het was maar een geintje. *(ze gaat op het rechter eind van de sofa zitten. Starkwedder fronst de*

wenkbrauwen in onbegrip) Maar ik zou die whisky... wel graag willen.

STARKWEDDER: *(neemt zijn hoed af, gooit die in de leunstoel in de nis, schenkt een glas in vanuit de karaf op de tafel (2) en geeft die aan Laura)* Ik denk dat u me beter alles kunt vertellen.

LAURA: *(kijkt hem aan)* Zou het niet beter zijn dat u de politie belde?

STARKWEDDER: Alles op zijn tijd. Er is toch niets verkeerd aan een leuk gezellig gesprekje vooraf? *(hij trekt zijn handschoenen uit en stopt die in de zak van zijn overjas en begint zijn jas los te knopen)*

LAURA: *(haar zelfverzekerdheid begint te verdwijnen)* Ik weet niet.... Wie bent u eigenlijk? Hoe bent u vannacht hier zo verzeild geraakt?

STARKWEDDER: Mijn naam is Michael Starkwedd. Ik ben machinist. Ik werk voor Anglo-Iranian en ik ben juist terug uit de Perzische Golf. Ik was hier een paar dagen aan het rondzwerven om oude bekende plekken terug te zien. De familie van mijn moeder kwam uit deze streek en ik dacht erover om hier een klein huisje te kopen. Maar de laatste twee uur – misschien is drie dichter bij de waarheid – ben ik hopeloos verdwaald. Ik heb, geloof ik, alle slingerweggetjes van Wales gezien, en ik ben uiteindelijk in een sloot gereden. Je ziet geen hand voor ogen door die mist. Ik zag een poort, sukkelde naar binnen naar dit huis in de hoop een telefoon te vinden of misschien een onderdak voor de nacht. Ik probeerde de kruk van de tuin deur, de deur was niet op slot, dus ben ik naar binnen gegaan. En toen vond ik.... *(hij draait zich naar de rolstoel, wijst naar het lijk)*

LAURA: U hebt eerst een paar maal op het raam geklopt.

STARKWEDDER: Ja. Maar niemand antwoordde.

LAURA: *(houdt haar adem in)* Nee, ik heb niet geantwoord. *(er valt een stilte waarin Starkwedd haar aankijkt en probeert haar te doorgronden. Hij gaat naar de sofa)*

STARKWEDDER: Zoals ik al zei, ik probeerde de kruk. De deur was open en dus kwam ik binnen.

LAURA: *(staart in haar glas en spreekt alsof ze een lesje opzegt)* “De deur gaat open en de onverwachte gast komt binnen.” *(ze huivert licht)* Die uitdrukking maakte me altijd vreselijk bang, toen ik nog een kind was. De onverwachte gast. *(ze gooit haar hoofd omhoog en kijkt hem aan. Plotseling heftig)* Oh, waarom belt u eigenlijk de

politie niet zodat de zaak voorbij is.

STARKWEDDER: *(gaat naar de rolstoel en kijkt naar het lijk)* Nog niet. Waarom hebt u hem doodgeschoten?

LAURA: *(ironisch)* Ik kan u daar een paar hele goede redenen voor geven. Hij dronk. Hij was wreed. Ik haatte hem al jaren. *(Starkweddert kijkt haar scherp aan. Kwaad)* Wat verwacht u eigenlijk dat ik zeg?

STARKWEDDER: U haatte hem al jaren? *(hij kijkt nadenkend naar het lijk en gaat dan langs de rolstoel naar de tafel (2))* Maar vanavond is er iets.... speciaals.... gebeurd. Toch?

LAURA: U hebt gelijk. Er is vanavond iets speciaals gebeurd. En dus... pakte ik de revolver van de tafel naast hem en heb hem doodgeschoten. Zo simpel. Wat voor nut heeft het om er nog langer over te praten? U hoeft alleen de politie nog maar te bellen. Ik kan geen kant op. *(haar stem breekt)* Geen kant op!

STARKWEDDER: Het is een beetje moeilijker dan u denkt.

LAURA: Waarom moeilijk?

STARKWEDDER: Het is niet zo gemakkelijk om te doen wat u vraagt. U bent een vrouw. Een heel aantrekkelijke vrouw.

LAURA: Maakt dat verschil?

STARKWEDDER: *(opgewekt)* Theoretisch natuurlijk niet. Praktisch – ja. *(hij trekt zijn overjas uit en gooit die op de stoel in de nis. Hij staat naar het lijk te kijken)*

LAURA: Oh! Ridderlijkheid!

STARKWEDDER: Noem het nieuwsgierigheid als u wilt. Ik wil weten wat er aan de hand is.

LAURA: Dat heb ik net verteld.

STARKWEDDER: U hebt me alleen de feiten maar verteld.

LAURA: En mijn beste motieven. Er valt verder niets te vertellen. Hoe dan ook, waarom zou u geloven wat ik zeg? Ik kan ieder verhaaltje uit mijn duim zuigen. U hebt alleen mijn woord dat Richard een wreed beest was en dat hij dronk en dat ik hem haatte.

STARKWEDDER: Dat laatste kan ik me wel voorstellen. *(hij kijkt naar het lijk)* Er is een bepaalde hoeveelheid bewijsmateriaal om dat te ondersteunen. *(hij gaat naar de achterkant van de kruk)* Hoe dan ook, het is allemaal vrij drastisch, vindt u niet? U zei dat u

hem al jaren haatte. Waarom bent u dan niet bij hem weggegaan?
Dat zou toch veel eenvoudiger zijn geweest?

LAURA: *(aarzelend)* Ik heb... geen geld van mezelf.

STARKWEDDER: Mijn beste meid, als je wreedheid en gewoonte drinken en al dat andere kunt bewijzen, dan zou je kunnen scheiden – of uit elkaar gaan – en dan zou je een alimentatie, of hoe ze dat ook noemen, kunnen krijgen. *(hij wacht op een reactie. Omdat ze het moeilijk vindt om te antwoorden, staat Laura op en gaat naar de tafel (1). Ze zet haar glas erop en staat met de rug naar hem toe)* Hebben jullie kinderen?

LAURA: Nee.... nee, Goddank niet.

STARKWEDDER: Nu dan, waarom ben je niet bij hem weggegaan?

LAURA: *(draait zich om, in de war)* Nu ja.... ziet u.... nu, ik zou al zijn geld erven.

STARKWEDDER: Oh, nee, helemaal niet. De wet zal je nooit laten profiteren als je een misdaad hebt begaan. *(hij gaat naar Laura)* Of dacht je soms dat... *(hij aarzelt)* Wat dacht je eigenlijk?

LAURA: Ik weet niet wat u bedoelt.

STARKWEDDER: *(gaat in de leunstoel links voor zitten)* U bent niet dom. Zelfs als u het geld zou erven, zou u er nog niets aan hebben als ze u zouden ophangen – of levenslang opsluiten. *(hij leunt achterover)* Veronderstel dat ik niet op het raam had geklopt, wat had u dan gedaan?

LAURA: Doet dat er wat toe?

STARKWEDDER: Misschien niet, maar het interesseert me. Wat voor verhaal had u verzonnen als ik hier niet binnen was komen vallen en u op heterdaad had betrapt? Ongeluk? Zelfmoord?

LAURA: *(radeloos)* Ik weet het niet. *(ze gaat op de sofa zitten met de rug naar hem toe)* Ik heb geen idee. Ik zei toch ik... ik heb nog geen tijd gehad om na te denken.

STARKWEDDER: Nee. Nee, misschien niet.... ik geloof niet dat het met voorbedachten rade was. Ik denk dat het een impuls was. *(hij staat op en gaat naar de nis)* Het was iets dat uw man zei. *(draait)* Wat was het?

LAURA: Het doet er niet toe, zei ik toch.

STARKWEDDER: Wat heeft hij gezegd? Wat was het?

LAURA: Dat.... zal ik nooit aan iemand vertellen.

STARKWEDDER: *(gaat naar de sofa, achter haar)* Ze zullen het u in de rechtszaal vragen.

LAURA: Dan zal ik geen antwoord geven. Ze kunnen me niet dwingen om te antwoorden.

STARKWEDDER: Uw advocaat zal het moeten weten. Het kan een levensgroot verschil maken.

LAURA: Oh, ziet u dan niet dat er geen hoop meer is. Ik ben bereid het ergste te ondergaan.

STARKWEDDER: Alleen maar omdat ik binnenkwam? Als ik niet....

LAURA: *(onderbreekt hem)* Maar dat deed u wel!

STARKWEDDER: Ja, dat is waar.... dus.... bent u de pineut! *(er is een stilte. Hij gaat naar de sofa, pakt een pakje Amerikaanse sigaretten uit zijn zak, geeft haar er een en neemt er zelf een)* Hier. Laten we eens even een stukje teruggaan. U haatte uw man al een hele tijd en vanavond zei hij iets waardoor u door het lint ging. U greep de revolver die naast hem lag.... *(hij gaat naar tafel (2) en kijkt naar het lijk)* Waarom zat hij eigenlijk hier met die revolver naast zich? Dat is toch niet normaal.

LAURA: Oh, dat. Hij had de gewoonte op katten te schieten.

STARKWEDDER: *(kijkt haar verrast aan)* Katten?

LAURA: Oh, ik denk dat ik dat eerst uit moet leggen. *(Starkwedder gaat naar de sofa)* Richard was een bekend groot wild jager. We hebben elkaar in Kenia leren kennen. Toen was hij heel anders. Of misschien kwam alleen zijn goede kant maar boven en zijn slechte niet. Hij had ook goede kanten, weet u. Vrijgevigheid en moed. Geweldige moed. Hij was een aantrekkelijke man voor vrouwen. *(ze kijkt op alsof ze Starkwedder voor de eerste keer bewust ziet. Terugstarend geeft Starkwedder haar vuur en daarna zichzelf)*

STARKWEDDER: Ga door.

LAURA: We trouwden al gauw. En toen, twee jaar later kreeg hij dat vreselijke ongeluk – hij werd aangevallen door een leeuw. Hij had het geluk dat hij het er levend afbracht, maar vanaf die tijd is hij zwaar invalide geweest, nagenoeg niet in staat om te lopen. *(ze leunt achterover. Starkwedder zit haar aan te kijken)* Ze zeggen dat tegenslag je karakter versterkt. Nu, bij hem was dat zeker niet het geval. Integendeel, het ontwikkelde alle slechte dingen. Wraakzuchtig, behoorlijk sadistisch, dronk te veel. Hij maakte

voor iedereen in huis het leven onmogelijk, maar we accepteerden het omdat... och u weet wat men dan zegt: "Toch zo erg voor Richard dat hij nu invalide is." Dat hadden we natuurlijk niet moeten doen. Dat zie ik nu wel in. Het moedigde hem eigenlijk alleen maar aan om te denken dat hij meer mocht dan een ander, dat hij kon doen wat hij wilde zonder zich ervoor te moeten verantwoorden. *(ze staat op en gaat naar tafel(1) en doet de as in de asbak)* Schieten was iets wat hij zijn hele leven het liefst had gedaan. Dus iedere avond nadat wij naar bed waren, zat hij hier en Angell, zijn bediende, bracht hem whisky en een van zijn wapens en zette die op de tafel naast hem. Dan deed hij dit raam ver open en zat hij hier te kijken of hij de glinstering van kattenogen of van een wild konijn of een hond zag. Er zijn de laatste tijd niet veel konijnen meer. Maar hij heeft een heleboel katten geschoten. Hij schoot ze overdag ook. En vogels.

STARKWEDDER: Klaagden de burens niet?

LAURA: *(gaat weer op de sofa zitten)* Oh, natuurlijk wel. We wonen hier nog maar een paar jaar, moet u weten. Daarvoor woonden we aan de oostkust in Norfolk. Nadat hij een paar huisdieren had geschoten, kwamen er hopen klachten. Dat was de enige reden dat we hier zijn gaan wonen. Dit huis ligt heel afgelegen. De eerste buurman woont mijlen hiervandaan. Maar er zijn hopen katten, eekhoorns en vogels. Het grootste probleem in Norfolk ontstond toen een vrouw op een gegeven moment kwam vragen voor een bijdrage voor de bazaar van de pastorie. Toen ze de oprijlaan afliep, schoot Richard links en rechts van haar in de kant van de weg. Ze rende als een haas, zei hij. Hij bulderde van het lachen toen hij het ons vertelde. Haar dikke achterste trilde als een pudding, zei hij. Maar ze ging naar de politie en het werd een geweldige ruzie.

STARKWEDDER: Daar kan ik me wel iets bij voorstellen.

LAURA: Maar Richard kwam er genadig onderuit. Hij had een vergunning voor al zijn wapens en hij legde uit dat hij ze alleen gebruikte om er konijnen mee te schieten. Hij legde uit dat Miss Butterfield als een zenuwachtige oude vrijster er natuurlijk van overtuigd was dat hij op haar geschoten had, maar dat was natuurlijk onzin. Richard kon het altijd goed uitleggen. Ze geloofden hem.

STARKWEDDER: Hij leek me nogal een vreemd gevoel voor humor te hebben. Juist. Dus het was een nachtelijke routine dat hij een

revolver bij zich had? Maar hij had vannacht niets kunnen schieten. Niet met deze mist.

LAURA: Oh, hij had daar altijd een revolver liggen. Het was net een speeltje van een kind. Soms schoot hij ermee in de muur, maakte bepaalde patronen. Kijk daar maar. *(ze wijst naar de tuindeuren)* Daar links achter het gordijn.

STARKWEDDER: *(tilt het gordijn op waardoor een hele serie kogelgaten te zien is. Ze vormen de letters R.W.)* Zo, R.W. Gemaakt met kogelgaten. *(hij laat het gordijn weer vallen en stapt naar voren)* Verrekt goed geschoten. Moet wel een beetje griezelig zijn om mee te leven.

LAURA: Klopt. *(met een bijna hysterische felheid staat ze op)* Moeten we hier maar over blijven praten en praten? Het is alleen maar uitstel van wat onvermijdelijk gedaan moet worden. Snapt u soms niet dat u geen andere keuze hebt dan de politie te bellen? Het zou veel beter zijn het nu maar te doen. Of moet ik het doen? Goed, ik doe het wel. *(ze gaat snel naar de telefoon)*

STARKWEDDER: *(legt zijn hand over de hare op de hoorn)* We moeten eerst praten.

LAURA: We hebben de hele tijd al gepraat. En hoe dan ook, er valt verder niets te praten.

STARKWEDDER: Oh, jazeker wel. Ik ben een dwaas, mag ik wel zeggen. Maar we moeten een uitweg vinden.

LAURA: *(niet begrijpend)* Voor mij?

STARKWEDDER: Ja, voor u. Hoe moedig bent u? Kunt u liegen als het nodig is en met overtuiging?

LAURA: U bent gek!

STARKWEDDER: Misschien.

LAURA: U weet niet waar u aan begint.

STARKWEDDER: Dat weet ik heel goed. Ik maak mezelf een medeplichtige door steun achteraf.

LAURA: Maar waarom? Waarom?

STARKWEDDER: *(nadenkend)* Ja. Waarom? Ik denk om de simpele reden dat u een aantrekkelijke vrouw bent en dat ik niet graag zie dat een aantrekkelijke vrouw de beste jaren van haar leven in de gevangenis doorbrengt. Dat is net zo erg als opgehangen worden, of word je juist voor dit soort misdaden opgehangen? Ik

kan dat nooit onthouden. Hoe dan ook, we zitten ermee. Uw man was invalide en kon niet lopen. De bewijsvoering dat u geprovoceerd bent, hangt dus helemaal van uw uitspraken af, en daar schijnt u niet erg scheutig mee te zijn. Een vrijspraak lijkt dus heel onwaarschijnlijk, nietwaar?

LAURA: Ik kan u inderdaad alleen maar leugens verteld hebben.

STARKWEDDER: *(opgewekt)* Dat kan, en misschien ben ik wel niet goed snik, maar ik geloof u. *(er is een stilte. Laura gaat op de kruk zitten met de rug naar hem toe)* Nu, praat en doe het snel. In de eerste plaats, wie is er precies in huis?

LAURA: *(aarzelt even en spreekt dan bijna mechanisch)* Richards moeder en Benny – Miss Bennett – ze is zo'n soort combinatie van huishoudster en secretaresse. Ze is vroeger verpleegster geweest. Ze is hier al jaren en is erg toegewijd aan Richard. En dan is er nog Angell. Hij is de verpleger en bediende die voor Richard zorgt. *(Starkweddert gaat op de sofa zitten)* Er is geen personeel, alleen een paar meisjes, maar die komen overdag. Oh, en dan is er nog Jan.

STARKWEDDER: *(scherp)* Wie is Jan?

LAURA: *(kijkt min of meer verlegen)* De halfbroer van Richard. Hij woont bij ons in.

STARKWEDDER: *(staat op en gaat naar de kruk)* Spreek op, wat is er met Jan dat u me niet wilt vertellen?

LAURA: Hij is lief. Heel teder en zacht, maar... maar hij is niet helemaal als andere mensen. Ik bedoel, hij is... hij is wat je noemt 'achterlijk'.

STARKWEDDER: Juist. Maar u mag hem graag, is het niet?

LAURA: Ja, ik mag hem erg graag. Dat is.... dat is de reden dat ik niet weg kon gaan bij Richard. Om Jan. Richard zou hem zonder meer naar een inrichting hebben gestuurd.

STARKWEDDER: *(gaat naar de rolstoel en kijkt naar het lijk)* Is dat waar hij u mee dreigde?

LAURA: Ja. Als ik.... als ik had geloofd dat ik genoeg had kunnen verdienen om Jan en mezelf te onderhouden – maar dat wist ik niet.... En dan nog, Richard is de voogd over hem.

STARKWEDDER: Was Richard aardig voor hem?

LAURA: Soms.

STARKWEDDER: En soms niet?

LAURA: Hij... hij had het erover om Jan weg te sturen. "Ze zullen best aardig voor je zijn, mijn jongen," zei hij, "ze zullen goed voor je zorgen. Ik weet zeker dat Laura je een of twee keer per jaar komt opzoeken." Hij joeg Jan daarmee geweldig op, bang, vragen, smeken, stamelen en dan leunde Richard achterover in zijn stoel en bulderde van het lachen. Dan gooide hij zijn hoofd achterover en lachte, lachte, lachte.

STARKWEDDER: *(bekijkt haar)* Ja, ik snap het. Ik snap het.

LAURA: *(staat snel op en gaat naar de tafel(1) en drukt haar sigaret uit)* U hoeft me niet te geloven. U hoeft geen woord te geloven van wat ik zeg. Ik kan het best allemaal ter plekke verzinnen.

STARKWEDDER: Ik zei toch dat ik dat durf te riskeren. Nu dan, hoe is hoe-heet-ze-ook-al-weer Bennett? Is ze schrandere?

LAURA: Heel efficiënt en heel bekwaam.

STARKWEDDER: Hoe komt het dat niemand het schot heeft gehoord?

LAURA: De moeder van Richard is doof. De kamer van Benny is aan de andere kant van het huis, de vleugel van Angell is afgesloten door een geluiddichte deur. En dan is Jan er nog, hij slaapt hierboven, maar hij gaat vroeg naar bed en slaapt altijd heel diep.

STARKWEDDER: Dat klinkt allemaal heel gunstig.

LAURA: Maar wat bent u eigenlijk van plan? Dat we het er als zelfmoord uit kunnen laten zien?

STARKWEDDER: *(schudt zijn hoofd)* Nee, zelfmoord gelooft geen mens. Hij was rechts, veronderstel ik?

LAURA: Ja.

STARKWEDDER: *(gaat naar het lijk)* Dan had hij zich nooit onder die hoek dood kunnen schieten. *(hij wijst dat Richard door de linkerslaap is geschoten)* Verder is er geen spoor van schroei- en. Nee, de revolver moet van een behoorlijke afstand zijn afgevuurd. Nee. Zelfmoord is uitgesloten. Het zou natuurlijk een ongeluk geweest kunnen zijn. *(hij pauzeert even, probeert het dan na te doen)* Nu, zeg bijvoorbeeld dat ik hier vanavond binnen ben gekomen, zoals ik deed. Zomaar, binnenvallen door deze deur. En dat Richard op me schoot. Dat is heel aannemelijk na alles wat u me over hem hebt verteld. Nu dan, ik kwam naar hem toe...

trok de revolver uit zijn handen....

LAURA: (*gretig*) En het ging af in de worsteling?

STARKWEDDER: Ja – nee, dat gaat niet. Zoals ik al zei, de politie zal onmiddellijk zien dat de revolver niet van zo dichtbij is afgevuurd. Nu dan, zeg dat ik de revolver van hem heb afgenomen. Nu, waarom zou ik in vredesnaam op hem schieten als ik de revolver had? Ja, dat is link. (*zucht*) Goed, we houden het op moord. Gewoon moord. Maar moord door iemand van buiten. (*hij gaat naar de tuindeuren, slaat het gordijn terug en tuurt naar buiten*)

LAURA: (*behulpzaam*) Een inbreker?

STARKWEDDER: (*draait zich om*) Nu, ik denk dat het best een inbreker geweest kan zijn, maar het is wel een beetje vergezocht – wat denk je van een vijand? Melodramatisch misschien, maar uit hetgeen u vertelde blijkt wel dat uw man het type was om vijanden te hebben. Klopt dat?

LAURA: (*langzaam*) Ja. Richard had vijanden, maar.....

STARKWEDDER: Vergeet de maren nu maar even. Vertel me wat over Richards vijanden. Nummer één is ongetwijfeld Miss Beefkont. Maar ik denk niet dat zij tot moord in staat is. Hoe dan ook, ik neem aan dat ze nog altijd in Norfolk woont. Wie nog? Iemand anders die wat tegen hem had?

LAURA: (*twijfelt. Ze gaat naar links voor en begint haar jasje los te knopen*) Ongeveer een jaar geleden hadden we een tuinman. Richard heeft hem ontslagen en wilde geen aanbevelingsbrief schrijven. Hij was daar heel kwaad over en dreigde met van alles en nog wat.

STARKWEDDER: Wie was het? Iemand uit het dorp?

LAURA: Ja. Hij kwam uit Llanfechan, ongeveer vier mijl van hier. (*ze trekt haar jasje uit en legt dat op de arm van de sofa*)

STARKWEDDER: (*fronst*) Dat lijkt me niets. Je kunt er je kop onder wedden dat hij een prachtig ik-was-thuis alibi heeft, of als hij er geen heeft of alleen maar een alibi van zijn vrouw, dan kan het zijn dat die arme drommel wordt veroordeeld voor iets wat hij niet gedaan heeft. Nee. We moeten een vijand uit het verleden zien te vinden. Ken je niet iemand uit de tijd dat Richard nog leeuwen en tijgers schoot? Kenia – Afrika – India? Ergens waar de politie niet zo gemakkelijk kan controleren?

LAURA: Als ik maar kon nadenken.... me iets kon herinneren. Als ik nog maar een van die verhalen wist die Richard ons altijd vertelde. (*ze is bij de kruk*)

STARKWEDDER: Het is niet eens nodig dat we een leuk stukje materiaal moeten hebben. Je weet wel, een Sikh tulband die ze op de karaf hebben laten liggen of een Mau Mau mes, een vergiftigde pijl of zo. Verdorie, het enige dat we moeten hebben, is iemand met een oude rancune, iemand die door Richard grof behandeld is. (*hij gaat naar Laura*) Denk – denk – denk!

LAURA: Ik... ik kan niet denken.

STARKWEDDER: U hebt me verteld wat voor soort man uw echtgenoot was. Er moeten toch dingen zijn, mensen! (*Laura probeert wanhopig zich iets te herinneren*) Iemand die hem bedreigd heeft. Gerechtelijke dreigementen misschien.

LAURA: (*langzaam*) Er was een man waarvan Richard een kind overreden heeft.

STARKWEDDER: (*snel*) Wanneer is dat gebeurd?

LAURA: Ongeveer twee jaar geleden, toen we in Norfolk woonden. Hij heeft hem echt bedreigd.

STARKWEDDER: Dat klinkt als een mogelijkheid. Hoe dan ook, vertel me alles wat u er nog over weet.

LAURA: Richard kwam terugrijden van Cromer. Hij had te veel gedronken. Hij reed zigzaggend met zeker honderd kilometer per uur door een klein dorp. Het kind kwam ineens de weg oprennen – Richard heeft hem geraakt en hij was op slag dood.

STARKWEDDER: Bedoelt u dat uw man kan autorijden?

LAURA: Ja, zeker. Het was een speciaal gebouwde wagen met aangepaste bediening.

STARKWEDDER: Juist. Wat is er met het kind gebeurd? Hebben ze Richard niet veroordeeld voor doodslag?

LAURA: Er is natuurlijk een onderzoek geweest. (*ze is bitter*) Richard werd volledig vrijgesproken.

STARKWEDDER: (*verrast*) Waren er dan geen getuigen?

LAURA: Alleen de vader van het kind. Hij zag het gebeuren. En een verpleegster – zuster Warburton – die bij Richard in de wagen zat. Volgens haar reed hij nog geen vijftig en had hij maar één glas sherry gedronken. Ze zei dat het ongeluk niet te vermijden

was geweest. Ze geloofden **haar** en niet de vader van het kind. Ik heb gehoord dat hij – volledig over de rooie was. Ziet u, iedereen moest wel geloven wat zuster Warburton zei. Ze leek de verpersoonlijking van betrouwbaarheid en nauwkeurigheid en minimaliseerde de hele zaak.

STARKWEDDER: Zat u niet in de wagen?

LAURA: Nee.

STARKWEDDER: Hoe weet u dan dat zij heeft gelogen?

LAURA: *(gaat in de leunstoel zitten; bitter)* Oh, de hele zaak werd openlijk door Richard besproken. Nadat ze van de rechtszitting kwamen, zei hij: “Bravo, Warby, heel goed gespeeld. Je hebt me waarschijnlijk voor lange tijd in de petoet gespaard.” En zij zei: “U verdiende het niet, meneer Warwick. U weet best dat u veel te hard reed. Het is doodzonde van dat arme kind.” En toen zei Richard: “Och, vergeet het toch! Wat betekent nu één zo’n knulletje meer of minder in deze overbevolkte wereld. Alles bijeen nog niet zo gek. Het zal mij geen kwartier uit mijn slaap houden, dat verzeker ik je.”

STARKWEDDER: *(staat op en kijkt over zijn schouder naar het lijk; grimmig)* Hoe meer ik over uw man hoor, des te meer ben ik geneigd om te denken dat wat vannacht gebeurd is eerder een rechtvaardige manslag dan een brute moord is geweest. *(gaat naar haar)* Nu dan. Die man waar het kind van overreden is. De vader van het kind. Hoe heette die?

LAURA: Een Schotse naam, geloof ik. Mac... mac nog iets... McLeod, McCrae.... ik weet het niet meer.

STARKWEDDER: Maar u **moet** proberen u alles te herinneren. U moet. Woont hij nog in Norfolk?

LAURA: Nee, nee. Hij was hier op bezoek. Bij de familie van zijn vrouw, geloof ik. Hij kwam uit Canada.

STARKWEDDER: Canada, dat is een mooi eind weg. Dat kost tijd om die op te sporen. Ik denk.... ja, ik denk dat daar mogelijkheden in zitten. Maar probeer in Godsnaam de naam van die man weer te weten te komen. *(hij gaat naar zijn overjas, haalt de handschoenen uit de zak en trekt die aan. Hij kijkt speurend de kamer rond)* Hebt u hier kranten?

LAURA: Kranten?

STARKWEDDER: Niet van vandaag. Gisteren of eergisteren is beter.

LAURA: *(staat op en gaat naar de kast achter de leunstoel)* Er zijn hier nog wel wat oude in de kast, speciaal bewaard om de open haard aan te steken.

STARKWEDDER: *(duwt de stoel vooruit om bij de kast te kunnen. Hij pakt een krant)* Mooi, precies wat we nodig hebben. *(hij doet de kast dicht en gaat met de krant naar het bureau. Hij pakt een schaar en begint letters uit te knippen)*

LAURA: Wat gaat u doen?

STARKWEDDER: Bewijsmateriaal maken.

LAURA: Maar veronderstel.... veronderstel dat de politie die man vindt?

STARKWEDDER: Als hij nog steeds in Canada woont, zal dat wel even duren. En tegen de tijd dat ze hem vinden, zal hij wel een alibi hebben. En dan zal het wel mooi te laat zijn om de zaken hier nog eens te controleren. Hoe dan ook, het is het beste wat we kunnen doen. Het geeft ons in ieder geval wat adempauze.

LAURA: Ik vind dit niet prettig.

STARKWEDDER: Mijn lieve kind, je kunt je niet permitteren om kieskeurig te zijn. Maar u moet wel proberen u de naam van die man weer te herinneren.

LAURA: Ik kan het niet, dat zeg ik toch, ik weet het niet meer.

STARKWEDDER: *(helpend)* McDougall, Mackintosh.

LAURA: Hou op! U maakt het alleen nog maar erger. Ik weet niet eens zeker meer dat het Mac dit of dat was.

STARKWEDDER: Nu, als je het niet meer weet, weet je het niet meer. We zullen het zonder moeten doen. Herinnert u zich de datum of iets anders dat van pas kan komen nog wel?

LAURA: Ik weet de datum wel. Het was vijftien mei.

STARKWEDDER: *(verrast)* Hoe weet u dat in hemelsnaam zo goed?

LAURA: *(bitter)* Het gebeurde op mijn verjaardag.

STARKWEDDER: Ah. Juist. Nu ja, dan hebben we toch iets. Dat is in elk geval een klein beetje geluk. Deze krant is van de vijftiende. *(hij knipt de datum uit)*

LAURA: *(gaat naar het bureau)* Vijftien november.

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijgrosfeld.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

info@toneeluitgeverijgrosfeld.nl

073 5031251

Toneeluitgeverij Grosfeld

“Samenspelen” is ons motto